

## In welke haven zal ons schip belanden?

Stel, we zouden dezelfde geschiedenis hebben en dezelfde karmische conditioneringen hebben als een ander – en misschien is die andere een heilige, of een misdadiger –, dan zouden wij ook, net zoals die persoon, een heilige zijn of een misdadiger. We zouden dezelfde keuzes hebben gemaakt in het leven, op dezelfde manier gereageerd hebben. En dat is goed om te bedenken. Want we zijn zo snel in het oordelen van een ander zonder dat we zijn geschiedenis kennen, zonder dat we zijn conditioneringen kennen, zijn karmische conditioneringen.

En wij hebben een andere geschiedenis, ieder van ons, een andere karmische conditionering. En die karmische conditionering begint niet bij het begin van ons leven, maar is al gaande voordat we überhaupt geboren worden. Dat klinkt voor Westerse oren een beetje vreemd, en toch zijn we er enigszins bekend mee. Misschien heb je weleens gekeken naar het programma 'Verborgen verleden'. En dan wordt het vaak duidelijk dat de persoon keuzes heeft gemaakt, dingen doet, die overeenstemmen met vorige generaties, zelfs die van honderden jaren geleden. Of het nu de kunsten betreft of het kiezen voor medicijnen of rechten, het je inzetten voor allerlei doelen. Vaak zie je in families een rode lijn die we bij onze geboorte erven en die onze keuzes mede bepalen.

En natuurlijk ontvouwt de wereld waarin we leven en bepaalt mede de keuzes die we maken, hoe we denken, voelen, spreken, hoe we de wereld en onszelf ervaren. Eigenlijk is het idee dat ik mijn leven zelf maak en creëer een heel beperkt idee en grotendeels niet waar. Het betekent niet dat we geen vrije wil hebben, er is zeker vrije wil en die laat zich het beste gelden in dat moment waarop we ja of nee zeggen tegen een impuls die opkomt, een drang om iets te zeggen of te doen. We kunnen ja zeggen tegen dat wat heilzaam is, we kunnen nee zeggen tegen dat wat onheilzaam is. Maar vaak missen we dat punt en hebben we al iets gezegd of gedaan voordat we er bij na hebben gedacht. En toch, dat kleine ja of nee kan een groot verschil maken, net zoals een kleine koerswijziging bij een groot schip kan bepalen welke haven aangedaan wordt.

In het zitten, in het mediteren, proberen we bewust te worden van die ruimte die niet gevuld is door causaliteit, door de oorzaak-gevolg relatie die geldt in de wereld en in ons lichaam en zelfs in onze denkende geest. Want dat is wat karma is: oorzaak en gevolg. Er is iets dat voorbij oorzaak en gevolg ligt, dat vrij is van causaliteit en van waaruit een ja of nee naar boven kan komen. Een ja tegen het heilzame, een nee tegen het onheilzame.

Wanneer we verzachten en ontspannen, ruimte geven aan wat er is, aan impulsen, aan gedachten, aan emoties, dan nemen we als het ware die ruimte in. In het begin misschien heel klein, heel kort, maar na verloop van tijd wordt die ruimte groter. We oefenen, en het is grappig dat daarmee ook weer de causaliteit intreedt. Oefenen is gebruik maken van oorzaak en gevolg. En dat is de mooie paradox van onze beoefening: gebruik maken van causaliteit om dat te bereiken, dat te zien en te ervaren wat vrij is van causaliteit, van oorzaak en gevolg. Hoe meer en beter we het zien, hoe makkelijker het wordt om ja te zeggen tegen dat wat goed is om te doen en nee te zeggen tegen dat wat de ander, mezelf en de wereld om me heen schaadt.

En dan kan het leven zich ontfouwen zoals het doet, soms verwacht, soms onverwacht, en we hoeven geen angst te hebben. We hoeven ons geen zorgen te maken want we kunnen elk moment een duidelijk ja zeggen, een duidelijk nee. Met ander woorden, die kleine koerswijziging. In welke haven zal ons schip belanden?

\* \* \* \* \*

*Eerw. Baldwin Schreurs*  
*Zondag 11 oktober 2026*